

Siivottavuus ja puhtauspalvelut toimitilojen suunnittelussa

18.08.2026 Elina Ahtiala-Huotari, kehityspäällikkö

Siivottavuus ja puhtauspalvelut toimitilojen suunnittelussa -kooste sisältää Pirkanmaan Voimia Oy:n asiantuntijanäkemyksiä tilojen suunnitteluun. Kooste on tarkoitettu Tampereen kaupungin rakennus-, kiinteistö- ja tilasuunnittelun tueksi. Sen tavoitteena on edistää puhtauspalveluiden kannalta toimivien, turvallisten, tehokkaiden ja ylläpidettävien tilaratkaisujen toteutumista.

Koosteessa esitetyt näkökulmat eivät korvaa Tampereen kaupungin voimassa olevia rakennussuunnitteluohjeita. Mahdollisista poikkeamista tai tarkennuksista sovitaan tapauskohtaisesti hankkeiden suunnittelukokouksissa.

Elina Ahtiala-Huotari
Kehityspäällikkö
elina.ahtiala-huotari@voimia.fi
+358504648466

Copyright: Pirkanmaan Voimia Oy

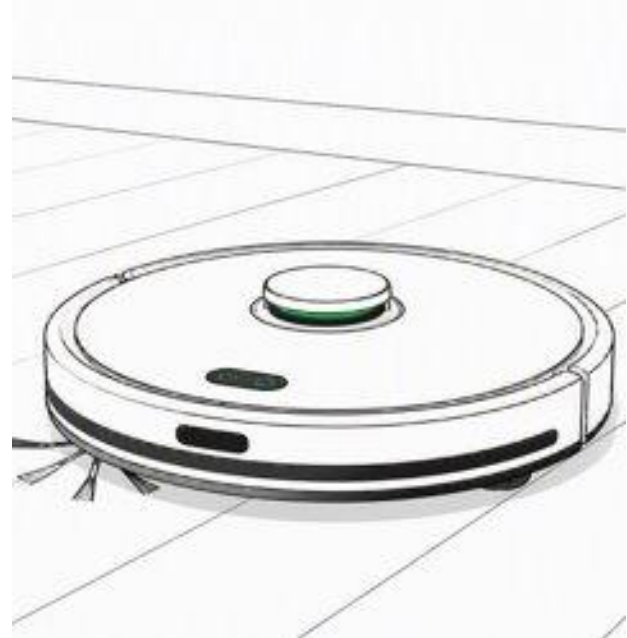
Materiaali on Pirkanmaan Voimian tuottama ja tarkoitettu yhtiön ja sen yhteistyökumppaneiden käyttöön. Jakaminen ilman lupaa on ehdottomasti kielletty.

Puhtauspalveluiden robotit

Robottien käyttö tulee todennäköisesti lisääntymään puhtauspalveluiden tuottamisessa tulevaisuudessa. Robottien tarpeet on huomioitava jo rakennusten suunnitteluvaiheessa.

Robottien käyttö mahdollistaa puhtauspalveluiden tuottamisen tehokkaammin, tasalaatuisemmin ja kustannustehokkaammin, tukien puhtauspalveluiden tuottamista, henkilöstön työtä.

Tällä hetkellä käytössä olevat ratkaisut ovat pääasiassa lattianpuhdistamiseen tarkoitettuja robotteja, kuten robotti-imureita, yhdistelmä-konerobotteja sekä niiden hybridiratkaisuja.

Lattiamateriaalit 1/3

Lattiamateriaalien valinnalla on merkittävä vaikutus tilojen siivottavuuteen, hygieniaan, elinkaarikustannuksiin.

Tavoitteena on valita lattiamateriaali, joka tukee tehokasta puhtauspalvelua, säilyttää hyvän ja materiaalille ominaiset piirteet koko elinkaarensa ajan sekä minimoi ylläpidon ja kunnossapidon kustannukset.

Arvioidaan ja huomioidaan lattiamateriaalin hankintahinnan sijaan materiaalin koko elinkaaren kustannukset. Puhtauspalveluiden työmäärä, kunnossapitotarve, käyttöikä ja uusimistarve vaikuttavat kokonaiskustannuksiin merkittävästi.

Materiaalivalinnoissa huomioidaan aikaisempi käyttökokemus.

Suunnittelussa tulee huomioida seuraavat tekijät

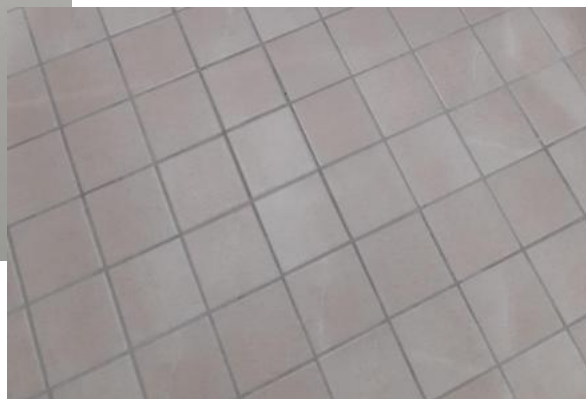
- Tilojen käyttötarkoitukseen soveltuva lattiamateriaali.
- Materiaalin tulee kestää tavanomaisia, ammattisiivouksessa käytettäviä puhdistusmenetelmiä, puhdistusaineita sekä koneita ja laitteita.
- Materiaalit helposti puhdistettavia, tiiviitä ja vähän likaa sitovia pintoja.
- Materiaali huoltovapaa eli peruspesujen ja muiden toimenpiteiden tarve on vähäinen.
- Valitaan materiaali jota ei missään vaiheessa lattian elinkaarta vahata.

Lattiamateriaalit 2/3

- Suuret ja yhtenäiset lattiapinnat mahdollistavat tehokkaan koneellisen siivouksen.
- Seinän ja lattian liitokset sekä jalkalistat tulee suunnitella helposti puhdistettaviksi ja kosteutta kestäviksi.
- Suositaan mahdollisimman suuria laattoja, jolloin saumojen määrä vähenee. Keraamisten laattojen saumaus laatan sävyisellä tai sitä tummemmalla saumavärillä. Vaaleita ja valkoisia saumoja tulee välttää.
- Tilat mahdollisimman kynnyksettömiksi. Tarvittaessa kynnysten tulee olla matalia ja rakenteeltaan sellaisia, että erilaisten kärryjen ja vaunujen sekä siivouskoneiden siirtäminen on turvallista, ergonomista ja sujuvaa.
- Vaaleissa, mattapintaisissa, yksivärisissä pinnoissa lika, kuluminen ja kulku-urat näkyvät helposti.
- Tummat, kiiltävät pinnat korostavat pölyä, roskia ja kulumisjälkiä.
- Kohokuvioiset/profiloidut lattiamateriaalit, kuten kumikolikkolattiat, soveltuvat parhaiten tiloihin, joissa puhdistus voidaan tehdä yhdistelmäkoneella. Kohokuvioisten (kolikkomaton reunaosat) materiaalien puhdistaminen käsimenetelmin on haastavaa ja lisää puhtauspalveluiden työmäärää.

Lattiamateriaalit 2/3

- Tekstiili/kokolattiamattojen käyttö, tarve ja soveltuvuus tiloissa tulee arvioida. Tekstiilimattoja ei suunnitella tiloihin, joissa lattiat likaantuvat normaalia enemmän esim. kuvaamataidon luokka. Tekstiilimattojen puhdistaminen vaatii enemmän työaikaa kuin kovien ja sileiden lattiapintojen puhdistaminen, mikä lisää puhtauspalveluiden ylläpitokustannuksia. Lisäksi tekstiilimattojen puhdistaminen on puhtauspalveluiden henkilöstölle ergonomisesti kuormittavampaa, sillä niiden puhdistaminen (imurointi) on raskaampia ja vie enemmän aikaa.
- Turva- tai kitkalattian sekä karkeiden laattojen käyttö, tarve ja soveltuvuus tiloissa tulee arvioida esim. siivouskeskus, pukuhuonetilat.
- Tuulikaappimattoja sijoitetaan vain sisäänkäynnin toiminnan kannalta välttämättömälle alueelle, ei koko tilaan. Mattojen alta puhdistaminen tulee olla mahdollista, eikä niiden päälle tai reunoille saa sijoittaa pattereita, kalusteita tai muita kiinteitä esteitä.
- Puhtauspalveluiden näkökulmasta suositeltavia lattiamateriaaleja ovat muovimatto/laatta, kumi, linoleum, keraamiset laatat, hiottu ja tiivistetty betonilattia sekä mosaiikkibetonilattia.

Ikkunat ja välilasit

- Suositaan lämpölaseja, joissa on mahdollisimman vähän pestäviä pintoja ja rakenteita.
- Vältetään tarpeettomia ikkunautoja, ikkunatasoja ja leveitä ikkunapuitteita. Ne keräävät pölyä ja lisäävät puhtaanapidon työmäärää erityisesti korkeissa tiloissa, joissa puhdistus edellyttää usein nostimen käyttöä.
- Korkealla sijaitsevien ikkunoiden puhdistettavuus tulee huomioida suunnittelussa. Ikkunoiden ulko- ja sisäpuolinen pesu tulee voida suorittaa turvallisesti ilman rakenteellisia esteitä. Ulko- ja sisätilojen rakenteiden tulee mahdollistaa tarvittaessa nostimien käyttö.
- Rakennuksessa tulee välttää ikkunaratkaisuja, joissa ikkunapintojen pesu estyy sisä- tai ulkopuolelta kaiteiden, kiinteiden rakenteiden, kalusteiden tai muiden esteiden vuoksi.
- Näkösuojiksi suositellaan lasien väliin integroituja sälekaihtimia tai tarroja, jotka eivät kerää pölyä. Pinta-asennettavia ratkaisuja tulee välttää esim. vekkiverhot.

Wc- ja suihkutilat

- Tilojen säilytysratkaisuissa tulee hyödyntää seinäpintoja tehokkaasti siten, että lattiatilat säilyvät vapaina ja helposti puhdistettavina.
- Potille tulee olla erillinen säilytysvaunu tai hylly, jossa on vedenkeräysallas tai -hylly. Puhtaita potteja ei saa säilyttää lattialla.
- Pienissä WC-tiloissa tulee arvioida jäteastioiden määrän tarpeellisuus eli onko mahdollista yhden kannellisen sekajäteastian riittävyys.
- Jäteastioiksi suositellaan seinäkiinnitteisiä, kannellisia malleja.
- WC-tiloissa tulee olla lattiakaivo lattian pesun helpottamiseksi.
- Kiinteitä seinään kiinnitettyjä WC-harjatelineitä tulee välttää, koska niiden puhdistus on haasteellista.
- Suihkutiloihin tulee varata välinepidike lattiakuivaimen säilyttämistä varten.

Hygieniatuotteiden annostelijat

- Suunnittelussa ja asentamisessa tulee huomioida annostelijan avautumissuunta, täyttötapa sekä riittävä työskentelytila, jotta annostelija voidaan avata ja täyttää esteettömästi ja ergonomisesti.
- Saippua-annostelijan valinnassa ja sijoittelussa tulee huomioida tilan käyttäjät. Annostelijoiden on oltava käyttäjien, myös lasten, helposti saavutettavissa. Erityisesti päiväkotien WC-tiloissa tulee arvioida, onko dispenso-annostelija vai pumppupullo toimivampi ratkaisu. Valinnassa tulee hyödyntää aiempia käyttökokemuksia ja varmistaa ratkaisun käytännöllisyys arjessa.
- Saippua-annostelijoiksi valitaan Dispenso-tuotteiden kanssa yhteensopivat annostelijat.
- Käsipyyhe- ja paperiannostelijoiksi valitaan mallit, jotka soveltuvat voimassa olevien sopimusten mukaisille tuotteille.

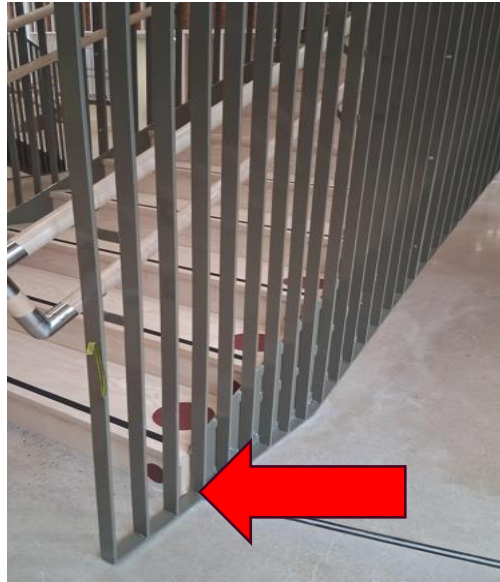
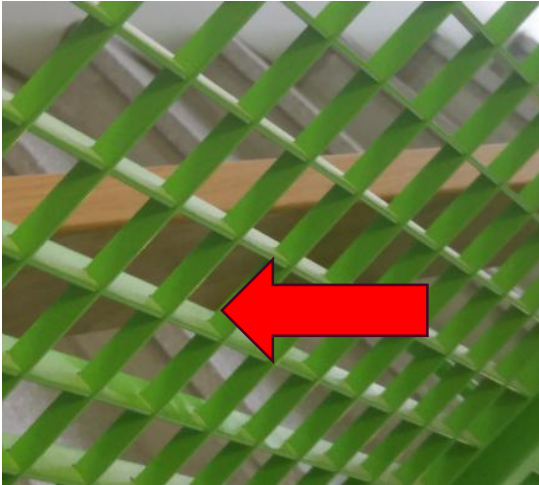
Sisätilojen jäteastiat

- Sisätilojen jätteen lajittelu tulee suunnitella käyttäjille mahdollisimman sujuvaksi ja selkeäksi.
- Sisätilojen jätteen lajittelussa tulee olla keräysmahdollisuus kaikille niille jätelajeille, joille kiinteistössä on ulkotiloissa keräysastiat.
- Sisätilojen jäteastioiden määrä ja sijoittelu tulee määrittää toimipaikan tai tilat toiminnan sekä muodostuvien jätelajien perusteella siten, että jätetiloja on riittävästi, mutta ei tarpeettoman paljon.
- Sisätiloissa keskitetty jätteenkäsittely, niiden jätteen osalta, joita muodostuu vähäinen määrä yksittäisissä tiloissa.
- Kiintokalusteisiin integroitujen jätteenkäsittelijöiden tarpeellisuus tulee arvioida tapauskohtaisesti, jotta ratkaisu vastaa todellista käyttöä eikä jää käyttämättä erillisten jätetilojen vuoksi.

Haasteelliset rakenteet

Kiintokalusteet

- Kalusteiden pintamateriaalien tulee olla julkisiin tiloihin soveltuvia, kulutusta kestäviä ja helposti puhdistettavia.
- Kiintokalusteet suositellaan toteutettavaksi viistolla yläpinnalla tai kattoon asti ulottuvalla yläsokkelilla, jotta niiden päälle ei kerry pölyä tai tavaraa.
- Kalusteissa suositeltavaa käyttää umpinaisia alasokkeleita, jotka estävät lian ja roskien kertymisen vaikeasti puhdistettaviin kalusteiden alustoihin.
- Vaatenaulakot ja kenkätelineet tulee valita siten, että niiden puhdistaminen on helppoa.
- Kalusteissa tulee välttää kiinteitä rutilöitä, sokkeleita tms., jotka vaikeuttavat siivousta.
- Naulakoiden ja telineiden rakenteiden tulee mahdollistaa lian ja roskien laskeutuminen helposti puhdistettaville pinnoille, mielellään lattialle.
- Naulakoiden istuinosat suositellaan toteutettavaksi seinäkiinnitteisinä tai siirreltävinä tai irrotettavina, jotta niiden alapuolisten pintojen puhdistaminen on mahdollista.

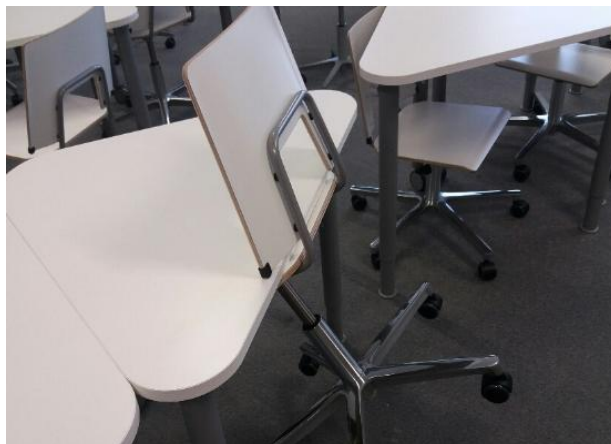

Irtokalusteet

- Kalusteiden pintamateriaalien tulee olla julkisiin tiloihin soveltuvia, kulutusta kestäviä ja helposti puhdistettavia. Pintojen tulee kestää tavanomaisia puhdistusmenetelmiä ja -aineita ilman, että niiden ylläpidossa tarvitaan erikoisaineita tai erityisiä puhdistusmenetelmiä.
- Materiaalien tulee olla sellaisia, että niihin ei jää helposti tahroja, sormenjälkiä tai muita käytön jälkiä näkyviin. Pintamateriaalin, värin, pintastruktuurin ja kiiltoasteen valinnassa tulee huomioida niiden vaikutus sekä puhdistettavuuteen että pinnan ulkonäköön puhdistuksen jälkeen.
- Tekstiilipintaiset kalusteet keräävät helposti pölyä, nukkaa ja tahroja sekä lisäävät puhdistus/pesutarvetta. Materiaalien tulee olla vesipesun kestäviä.
- Tuolien tulee olla helposti nostettavissa pöydän kannattimeen tai ripustettavissa pöydän reunalle.
- Tuolien ja pöytien jalkarakenteiden tulee mahdollistaa esteetön siivous. Ns. kelkkajalkamallisia tuoleja tulee välttää, sillä ne vaikeuttavat lattioiden puhdistamista. Tekstiilimatollisissa tiloissa pyörälliset kalusteet helpottavat kalusteiden siirtämistä.
- Säkkituoleille, irtotuoleille tms. tulee varata seinäkoukut tai muu tarkoituksenmukainen säilytysratkaisu.
- Kevyissä ja siirreltävissä kalusteissa suositellaan pyöriä, sillä ne helpottavat kalusteiden siirtämistä ja parantavat tilan ja pintojen puhdistettavuutta.

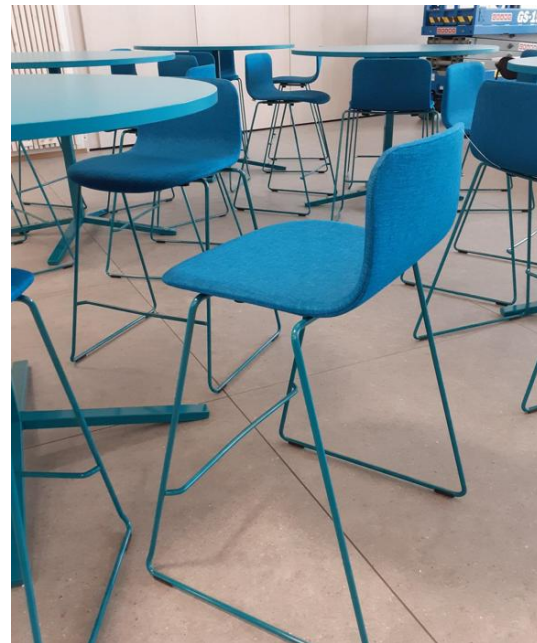

Sähköjohdot

- Koneiden ja laitteiden sähköliitännät tulee suunnitella siten, että sähköjohdot eivät jää lattioille heikentämään turvallisuutta tai puhtauspalveluiden tuottamista.
- Suositeltavia ratkaisuja ovat kalusteisiin integroidut johtokourut ja kaapelinhallintajärjestelmät tai lattialla irralliset sähkötolpat sekä katosta riippuvat pistorasiat.

Leikki- ja liikuntavälineiden säilytys

Yhdessä onnistumme!

elina.ahiala-huotari@voimia.fi

pirkanmaanvoimia.fi

facebook.com/pirkanmaanvoimia

twitter.com/pirkanmaanvoimia